

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/97/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3111218088
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2012:3111218088.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členov JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Romana Hargaša v právnej veci navrhovateľa: T. D., s.r.o., C. slovenskej 8, G., IČO: XX XXX XXX, zastúpené advokátkou JUDr. Máriou Habalčíkovou, so sídlom Bakalárska 4, Prievidza, proti odporkyni: C. T., bytom A. Y. XXXX/XX, P. P., občianka Slovenskej republiky, o zaplatenie 567,15 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 9. januára 2012, č. k. 12C/176/2011-40, jednohlasne takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v záhlaví identifikovaným rozsudkom v bode I. uložil odporkyni zaplatiť navrhovateľovi istinu 249,85 eur s 9,25% ročným úrokom z omeškania od 22.06.2011 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 15 eur, vždy do konca mesiaca, počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, až do vyrovnania tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. V bode II. vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa ohľadne istiny zamietol. V bode III. určil, že podmienka v zmluve o úvere č. 80042, uzavretá medzi navrhovateľom a odporkyňou dňa 24.03.2010, uvedená v čl. II. bod 8 - poplatok za poskytnutie úveru 20 eur a podmienka uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach, čl. III. Bod 2 - zmluvná pokuta vo výške do 0,3% denne zo sumy každej dlžnej mesačnej splátky, presahujúca výšku 1% ročne, sú neprijateľné a z toho dôvodu neplatné. V bode IV. uložil odporkyni zaplatiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu vo výške 1% ročne zo sumy 249,85 eur od 22.06.2011 do zaplatenia, v mesačných splátkach po 5 eur, vždy do konca mesiaca, počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, až do vyrovnania tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. V bode V. vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa ohľadne zmluvnej pokuty zamietol. Napokon v bode VI. svojho rozsudku vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol skutkové závery, podľa ktorých zmluvou o úvere č. 80042 zo dňa 24.03.2010 navrhovateľ poskytol odporkyni ako dlžníkovi podľa bodu 1. úver vo výške 400 eur s tým, že bola určená výška úroku 3,2 % mesačne x 30 = 96% t.j. 384,50 eur, výška mesačnej splátky 26,15 eur, doba splácania úveru 30 mesiacov, splatnosť prvej splátky do 31.05.2010 a poslednej do 31.10.2012, poplatok za poskytnutie úveru 20 eur, ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len RPMN) vo výške 78,88%, priemerná RPMN vo výške 48,66%, celkové náklady spotrebiteľa vo výške 404,50 eur, ročná úroková sadzba 70,83%. Súčasťou zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky úveru, v ktorých bola v čl. IV. bode 3 povinnosť dlžníka platiť zmluvnú pokutu vo výške do 0,3% z celkovej dlžnej sumy za každý deň omeškania v prípade omeškania s úhradou mesačných splátok. Medzi účastníkmi nebola sporná výška prevzatých

finančných prostriedkov odporcom od navrhovateľa (400 eur) a výška odporkyňou zaplatenej sumy navrhovateľovi (235,35 eur). Na základe uvedeného skutkového stavu dospel k právnomu záveru, že právne vzťahy medzi účastníkmi konania boli založené spotrebiteľskou zmluvou podľa ust. § 52 ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka, a to zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platného v čase uzatvorenia zmluvy. Citoval ust. § 53 ods. 1 a 5 a ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka a § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z. z., upravujúcich neprijateľné podmienky, uvedené v spotrebiteľskej zmluve. Konštatoval, že z predmetnej zmluvy o úvere vyplýva, že navrhovateľ poskytol odporcovi úver vo výške 400 eur, s ročnou úrokovou sadzbou 70,83%, je potrebné považovať za neprimerane vysokú s porovnaním s priemernými úrokovými mierami z úverov obchodných bánk, zverejnených na internete ku dňu uzavretia zmluvy, ktoré boli vo výške 10,48% ročne. Keďže úrok z úveru je vlastne cenou za poskytnutý úver, súd ho nemôže posudzovať ako neprijateľnú podmienku v zmysle ust. § 53 Občianskeho zákonníka ale iba podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda či nie je v rozpore s dobrými mravmi. Okresný súd považoval dojednaný úrok vo výške 70,83% ročne za úrok, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a priznal navrhovateľovi iba úrok vo výške poskytovaný bankami, t. j. 10,48% ročne. Úrok vo výške 10,48% ročne zo sumy 400 eur za obdobie 01.05.2010 do 31.10.2012 predstavuje sumu 105,20 eur. Okresný súd považoval poplatok za poskytnutie úveru vo výške 20 eur za neprijateľnú podmienku, keďže poplatkom za poskytnutie úveru je úrok a ďalší poplatok je neprijateľným zvyšovaním úroku. Takto má odporkyňa povinnosť zaplatiť úver vo výške 400 eur a 10,48% ročný úrok za 30 mesiacov vo výške 105,20 eur. Zaplatila poplatok za poskytnutie úveru 20 eur a splátky vo výške 235,35 eur a potom jej dlh je vo výške 249,85 eur. Okresný súd považoval za neprimerane vysokú a z toho dôvodu neprijateľnú podmienku aj zmluvnú pokutu v rozsahu presahujúcu 1% ročne, a to s poukazom na výšku úveru, úroku z úveru a možnosť priznania zákonného úroku z omeškania. V tejto súvislosti citoval ust. § 545a prvú vetu Občianskeho zákonníka, upravujúceho moderačné právo súdu, znížiť neprimerane vysokú zmluvnú pokutu. Z uvedených dôvodov vo zvyšnej časti návrh ohľadne istiny a v časti zmluvnej pokuty bol zamietnutý. Úroky z omeškania priznal navrhovateľovi v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo výške podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.. Výška úrokov z omeškania je v zmysle § 3 cit. nariadenia 9% ročne, a to od zosplatnenia úveru, t. j. od 22.06.2011. Odporkyni uložil zaplatiť priznaný nárok navrhovateľovi v splátkach podľa § 160 ods. 1 O.s.p. vzhľadom na finančnú a rodinnú situáciu odporkyne, ktorá poberá starobný dôchodok 257 eur mesačne, má zdravotné problémy, jej manžel je po mozgovej príhode a musí ho opatrovať. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. V časti istiny, v ktorej navrhovateľ žiadal náhradu trov konania, mal totiž pomerný neúspech.

Proti tomuto rozsudku navrhovateľ podal prostredníctvom svojej zástupkyne v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol zmeniť rozsudok okresného súdu a priznať mu nárok na peňažné plnenie čo do istiny dlhu, úroku z omeškania a aj zmluvnej pokuty, a to podľa návrhu vo veci samej a uložiť odporkyni zaplatiť mu náhradu trov konania a pomernej časti trov právneho zastúpenia v konaní na súde prvého stupňa. Súčasne žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania vo výške súdneho poplatku z podaného odvolania (24,50 eur). Podľa jeho názoru, rozhodnutie okresného súdu je vecne nesprávne a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že titulom na priznanie nároku navrhovateľa bola zmluva o úvere č. 80042, ktorú uzatvoril s odporkyňou dňa 24.03.2010, ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zák. č. 258/2001 Z. z. vo vtedy platnom a účinnom znení. Predmetná zmluva obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti a teda rozhodne nie je možné ju vyhodnotiť ako úver neúročený a bez poplatkov. Uzatvoreniu zmluvy predchádzalo oboznámenie spotrebiteľa s podmienkami úveru (vrátane ročnej úrokovej miery, ročnej percentuálnej miery nákladov, sankcií - aj zmluvná pokuta a náhrada za zaslané upomienky) a na tlačive tzv. Formulára odporca uviedol výslovne, že: súhlasí s podmienkami poskytnutia úveru, plus jeho vlastnoručný podpis na tejto listine. Navrhovateľ dáva do pozornosti odvolacieho súdu najmä čas uzatvorenia predmetnej spotrebiteľskej zmluvy a vtedy platné a účinné ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Domnieva sa teda, že dohodnuté ročné úročenie úveru (splatného za 30 mesiacov, teda: 2,5 roka) nebolo rozhodne takým, ktoré by sa dalo považovať za podstatne odlišné od odplaty, požadovanej bankami a navyše - vyššie citované zákonné obmedzenie sa netýkalo, v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľských úverov a podľa zák. č. 258/2001 Z. z. v platnom znení. Súd prvého stupňa považuje za primeraný úrok z úveru porovnaním s bankovým úročením, ale v uvedenom období je možné považovať za primerané úročenie najmenej 20-25% ročne zo sumy istiny úveru. Takáto je aj rozhodovacia prax všeobecných súdov, keďže je potrebné si uvedomiť, že klientmi nebankových inštitúcií sú fyzické osoby, ktoré nemôžu získať úver z banky, lebo je na ich strane zvýšené riziko

splácania a teda tomu zodpovedá aj výška odplaty (úroku) za poskytnutie úveru. Ako absolútne právne, a aj v porovnaní s dobrými mravmi, neodôvodnenú, považuje navrhovateľ aj tú časť napadnutého rozhodnutia, kde súd určil, ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy, dohovor o poplatku (20 eur) za poskytnutie úveru. Aj banky poskytované spotrebiteľských úverov spoplatňujú primeraným poplatkom, ktorý je vyjadrením ich nákladov za vypracovanie zmluvy, zriadenie účtu dlžníka, vedenie tohto účtu atď. A navyše predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere nie je možné posudzovať za úver neúročený a bez poplatkov. Navrhovateľ sa teda domnieva, že istina jeho nároku, podľa jeho návrhu vo veci samej, je v celej výške uplatnená dôvodne, správne a v zákonnej výške. Teda súd prvého stupňa rozhodne pochybil, keď nepriznal navrhovateľovi nárok na celú istinu, teda sumu 567,15 eur. Pokiaľ ide o nárok navrhovateľa na zmluvnú pokutu, záväzok na zmluvnú pokutu bol riadne a písomne dohodnutý, bol riadne vymedzený, zabezpečený záväzok, ku jeho porušeniu nesporne došlo. Nárok navrhovateľa, uplatnený návrhom, je nesporne takým, ktorý je primeraný ku hodnote aj významu zabezpečenej povinnosti, aj súbehu so zákonnou sankciou na úrokoch z omeškania. Aj v súčasnosti priznávajú všeobecné súdy totožnému navrhovateľovi nárok na zmluvnú pokutu (v súbehu so zákonnou sankciou na úrokoch z omeškania) v sadzbe od 0,05% denne do sadzby 0,1% denne, v závislosti od toho, či dlžník - spotrebiteľ - aspoň začal svoj záväzok splácať, alebo nesplatil do dňa podania žaloby na súd ani len časť jeho záväzku, napriek tomu, že bol riadne a písomne upomínaný. Napr. PR OS Žilina č.k. 4Ro/291/2011-24, rozsudok OS Trenčín č. k. 14C/106/2011-29, PR OS Žilina č. k. 8Ro/203/2011-30, PR OS Banská Bystrica č. k. 16Ro/276/2011-29, rozsudok OS Trenčín č.k. 19C/116/2011-40 Teda tá časť napadnutého rozhodnutia, kde súd prvého stupňa rozhodol o priznaní nároku na zmluvnú pokutu iba 1% ročne, a aj to v splátkach po 5 eur mesačne, je diskriminačným rozhodnutím vo vzťahu k navrhovateľovi. Napokon napriek tomu, že navrhovateľ bol v tomto konaní čiastočne úspešným (pomer 44,065% vo vzťahu k celej uplatnenej istine dlhu) nepriznal súd prvého stupňa navrhovateľovi ani pomernú časť trov konania a trov právneho zastúpenia.

Odporkyňa nevyužila svoje právo vyjadriť sa podanému odvolaniu navrhovateľa.

Krajský súd preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p., t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. O odvolaní navrhovateľa rozhodol bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 1 O.s.p.

Odôvodnenie rozsudku okresného súdu zodpovedá kritériám § 157 ods. 2 O.s.p., je správne a presvedčivé, preto v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd sa s odôvodnením rozsudku okresného súdu stotožňuje. Zároveň považuje za potrebné k dôvodom odvolania navrhovateľa uviesť nasledovné.

Navrhovateľ uplatnil v odvolaní odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., ktorý spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci prvostupňovým súdom. Je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď prvostupňový súd na zistený skutkový stav neaplikuje správny právny predpis alebo síce aplikuje správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretuje. Podľa názoru navrhovateľa v odvolaní, okresný súd v prejednávanej veci nesprávne právne posúdil otázku výšky úrokov a výšku zmluvnej pokuty dojednaných medzi účastníkmi konania v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24.03.2010, čísla 80042 a nesprávne uložil odporkyni plnenie poskytnúť v splátkach.

Uplatnený odvolací dôvod nie je v prejednávanej veci spôsobilým odvolacím dôvodom na zmenu rozsudku okresného súdu a neboli zistené ani predpoklady na jeho zrušenie.

Okresný súd správne právne posúdil dojednanú výšku úroku v zmluve o úvere, keď dospel k záveru, že jej výšku 70,83% ročne je potrebné považovať spoločensky neakceptovateľnú, v dôsledku čoho je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 Obč. zákonníka), ako základným morálnym interpretačným pravidlom pri posudzovaní občianskoprávných vzťahov.

Výška úrokov, ktorú možno dohodnúť nie je limitovaná, to však neznamená, že ich možno dohodnúť v akejkoľvek výške. V súlade s dobrými mravmi je taká výška úrokov, ktorých výška nepresiahne úrokovú mieru poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia dohody.

Pokiaľ úroková miera peňažných ústavov v čase uzavretia úverovej zmluvy predstavovala 10,48% ročne a medzi účastníkmi bol dohodnutý úrok (cena úveru) vo výške 70,83%, je nepochybné, že pre rozpor v dobrými mravmi nie je možné poskytnúť súdnu ochranu takémuto uplatnenému nároku. Pre jeho rozpor s dobrými mravmi je absolútne neplatný (§ 39 Obč. zákonníka) v časti nad 10,48% ako to správne právne posúdil aj okresný súd a správne priznal navrhovateľovi iba takúto výšku úrokov.

Okresný súd správne vyslovil, že dohodnutý poplatok 20,- eur za poskytnutie úveru (č.k. II. bodu 8) zmluvy je neprijateľnou podmienkou, keďže neprípustne zvyšuje odplatu za poskytnutý úver, preto v zmysle ust. § 53 ods. 1 a 5 Obč. zákonníka je neplatná. Zároveň odvolací súd dodáva, že dohodnutý „poplatok za poskytnutie úveru“ nemôže požívať právnu ochranu v prejednávanej veci ani v zmysle ust. § 39 Obč. zákonníka.

Ust. § 499 Obchodného zákonníka síce umožňuje za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky dojednať odplatu, avšak iba vtedy, ak je poskytovanie úveru predmetom podnikania veriteľa a táto sa určí na základe sadzobníka príslušnej banky. Banka je povinná informovať dlžníka o príslušných položkách sadzobníka až pri uzavieraní úverovej zmluvy. Iným osobám, aj keď sú oprávnené poskytnúť úver, nie je povolené dohodnúť odplatu.

Preskúmaním veci nebolo zistené, že navrhovateľ je bankovým subjektom, ktorý môže poskytovať úvery bankovým obchodom a tým by mal aj oprávnenie na dojednanie odplaty za uzavretie odmeny o úvere. Pokiaľ navrhovateľ dojednal uvedený „poplatok za poskytnutie úveru“, ako to sám uvádza v odvolaní, je tento poplatok vyjadrením nákladov za vypracovanie zmluvy, zriadenie účtu dlžníka, vedenie tohto účtu atď., potom toto dojednanie je absolútne neplatné podľa § 39 Obč. zákonníka pre rozpor so zákonom (§ 37 zák.č. 483/2001 Zákona o bankách).

Okresný súd dospel k správne záveru, že dohodnutá výška zmluvnej pokuty je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Obč. zákonníka.

Navrhovateľ vo svojom odvolaní poukázal na to, že súdy mu priznávajú nárok na zmluvnú pokutu vo výške od 0,05 % do 0,1 % denne. Dohodu o výške zmluvnej pokuty v prejednávanej veci v rozsahu 0,3 % denne nemožno považovať za prijateľnú podmienku, pretože je neprimeranou sankciou. Celá časť tohto dojednania je sankciovaná neplatnosťou podľa § 53 ods. 5 Obč. zákonníka a nemožno ani uplatniť právo podľa § 545a prvej vety Obč. zákonníka, ako to v prejednávanej veci urobil okresný súd.

S poukazom na zásadu reformatio in peius, keďže vo veci nepodala odvolanie odporkyňa, nebolo možné zmeniť rozhodnutie okresného súdu v neprospech odvolateľa - navrhovateľa (§ 212 ods. 1 O.s.p.).

Ust. § 160 ods. 1 O.s.p. umožňuje súdu určiť na splnenie povinnosti uloženej v rozsudku dlhšiu ako 3-dňovú zákonnú paričnú lehotu, prípadne umožniť splátky. Okresný súd správne s poukazom na osobné a príjmové pomery odporkyne, ktorá poberá starobný dôchodok 257,- eur, jej manžel 400,- eur mesačne a obaja majú zdravotné problémy, s čím súvisia náhrady na lieky, povolil splnenie povinnosti v rozsahu v splátkach, ktorých výška je úhrne 20,- eur mesačne, čo aj podľa názoru odvolacieho súdu je vzhľadom na pomery odporkyne akceptovateľné.

Okresný súd rozhodol správne aj o náhrade trov konania, keď podľa ust. § 142 ods. 2 O.s.p. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní uviedol, že jeho čiastočný úspech vo veci predstavoval 44,065% vo vzťahu k celej uplatnenej osobitne dlhu, k tomu treba uviesť, že významný je aj úspech odporkyne v konaní vo vzťahu k uplatnenému nároku. Pri posudzovaní a rozhodovaní o náhrade trov konania pri súčasnom úspechu je preto potrebné uviesť pomer úspechu

oboich účastníkov a náhrada trov patrí len vo výške rozdielu úspechu a neúspechu. Vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu účastníkov, okresný súd správne vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odvolacom konaní by úspešnej odporkyni patrila náhrada trov konania (§ 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p.). Túto však náhradu trov odvolacieho konania podľa § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila, preto jej náhrada trov nebola priznaná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.